

teviewet om trivsel. Og her viser det sig, at 90-95 procent har et meget højt trivselniveau. Man kan ikke både have et højt trivselniveau og være alvorligt stresset. Det hænger ikke sammen. Det er uden dokumenteret, at børn trives, hvis de lever sammen med forældre, der trives. Langt de fleste børn i Danmark har gode opvækstvilkår. Dette støttes også af undersøgelser.

Det er der heller ingen af de bekymrede,

for deres job, at de sjældent er hjemme til aftensmaden eller godnathistorien?

»Det er få familier, hvor begge arbejder så længe, at de ikke er hjemme før aftensmaden. Key point er forældrenes positive eller negative opfattelse af deres liv som helhed. Hvis forældre er stressede, smitter det negativt af. Hvis de er fortravlede, men glade, smitter det positivt af. Så bliver den gode stemning ført videre.«

»For de fleste familier er travlhed noget,

så det ikke lykkes at få familielivet til at fungere, og så er det, at det kan gå galt.«

Der er trods alt mange familier, der af den ene eller anden grund ikke kan få tilværelsen til at hænge sammen, som den er. En tredjedel af alle danske børn under 18 år oplever, at deres forældre bliver sygt.

»Ja, det er rigtigt. Og for visse børn opleves en skilsmisse som ganske, ganske alvorlig. Det er nogle af dem, behandlerys-stemet får kontakt med. Men for andre

nerel bekymring skader langt mere, end den gavner. Så spejler man sig som forældre på en negativ måde, og det bidrager ikke til et konstruktivt forældreskab. Vi har et hukommelsestab overfor, hvordan tidligere generationer levede. Historisk set har danske børn langt bedre muligheder for at udvikle sig, end de nogensinde tidligere har haft. Folk burde slappe lidt mere af og være glade for det.«

jeanne@ringkjobing@pol.dk

Lomborg og Nyborg kan afskrække forskere fra ki

Vi går glip af vigtig viden, fordi det er politisk ukorrekt at forske i emner som intelligens, homoseksualitet eller faren ved ny teknologi. Det mener flere videnskabsfolk.

KRISTINE KORSGAARD

Må man forske i sammenhængen mellem forældres alder og sandsynligheden for, at deres barn bliver homoseksuel? Er der tilladt at undersøge, om hvide er klogere end sorte? Og går det an at sætte spørgsmålstegn ved den etablerede sandhed om, at kriminalitet er kulturelt bestemt og ikke genetisk? Hvis man som forsker er i tvivl om, hvad et sådant projekt kan få af konsekvenser for ens fremtidige karriere, vil det endelige svar i mange tilfælde blive et nej,

mener flere højtstående forskere.

Forskningspolitisk Udvalg, som består af fakultetsledere og professorer fra universitetsverdenen, advarer i et årsmedieplæg fra foråret om, at de kontroversielle sager om Bjørn Lomborgs og Helmut Nyborgs forskning kan skræmme andre fra at kaste sig ud i emner, der kan kaldes politisk ukorrekte. Uden at forholde sig til kvaliteten af henholdsvis klima- og intelligensforskerens arbejde skriver udvalget, at sagerne på grund af deres omfang kan føre til selvcensur.

»For unge, ambitiøse forskere vil det da være godt trosset ikke at overveje, hvilke projekter man vælger at kaste sig over«, siger lektor ved Københavns Universitet og medlem af udvalget, Peter Harder.

Det skyldes, dels at politikerne i stigende grad »ånder forskerne i nakken«. Men også ledelsen på universiteterne udgør et pres, der holder forskerne på den rene sti, fordi institutternes profiler udadtil er blevet så vigtig.

Da intelligensforsker Helmut Nyborg

Ambitiøse forskere, der ikke overvejer nøje, hvad de går i gang med, er godt trossede

Peter Harder, lektor

for nylig bad om at kunne bevare en tilknytning til Aarhus Universitet efter sin pension, afviste leder af Psykologisk Institut, Hans Jøppe Jeppesen, ønsket med ordene: »Helmut Nyborg er ikke i overensstemmelse med instituttets værdigrundlag og det billede, som vi ønsker at vise udadtil.«

Forskere bliver funktionærtyper

Peter Harder advarer generelt om, at de nye forhold i universitetsverdenen med professionelle bestyrelser og flere penge til forskning, der er politisk bestemt, kan skabe en dårlig forskerkultur, hvis ikke der bliver gjort noget aktivt for at forhindre det.

»Hvis de nye styringsmekanismer reelt sætter begrænsninger på, hvad nye forskere oplever det som muligt at undersøge, risikerer vi at fremelske sådan nogle funktionærtype-forskere, der bare gør, hvad der bliver sagt, lyder forudsigelsen fra Peter Harder.

Philippe Grandjean, som er professor

ved Syddansk Universitet og tidligere medlem af Forskningsrådet, peger på al den vigtige viden, vi går glip af, hvis vi lukker øjnene for kontroversiel forskning. I midten af 1990'erne havde han og nogle kolleger meget svært ved at trænge igennem med deres budskab om, at kviksølv er langt mere farligt end hidtil antaget. I dag er det en accepteret viden.

»Forskningens natur er jo, at det netop er det overraskende, der er spændende. Men vi vil jo helst ikke høre om noget, der vender op og ned på alt det, vi tror, vi ved. Opdagelser, der røkker ved etablerede sandheder vil per definition altid støde imod kritik«, siger Philippe Grandjean.

Som eksempler på forskning, der har trange kår i dagens Danmark, nævner Grandjean risikoen ved nye teknologier som genmodificerede organismer (GMO) og mobiltelefoner.

»Mobiltelefonen er jo et godt eksempel på en virkelig nyttig opdagelse. Men det var først, da alle havde fået én, og politikere havde sagt ja til at stille alle de ma-

**profes
Nybor
kritisk
ning o
kvind
gens
Udval
de Vic
Urede**

Symptomer kan være:
Mavesmerter, forstoppelse, søvnløshed, infektioner, opblæthed, aggr

At blive syg, søvnløshed, træthed, angst, depression, utilstrækkelig utryk (f.eks. pga. usikre rammer) eller utilstrækkelig At frygte at blive forladt At blive inddraget i voksenskole Skilsmisser, dødsfald, skole/skit og andre separationer Voksenstress kan smitte

...og min er så gode
ident er hjemme til af-
dhistorien?

hvor begge arbejder
er hjemme for aftens-
forældrenes positive
else af deres liv som
er stressede, smit-
de er fortravlede,
der positivt af. Så bli-
vort videre.
ler er travlhed noget,

... vil ikke have diverse vaskerigener,

sa det ikke lykkes at få familielivet til at
fungere, og så er det, at det kan gå galt».
Der er trods alt mange familier, der af den
ene eller anden grund ikke kan få tilværel-
sen til at hænge sammen, som den er: En
trejdedel af alle danske børn under 18 år op-
lever at deres forældre bliver skilt.
»Ja, det er rigtigt. Og for visse børn ople-
ves en skilsmisse som ganske, ganske al-
vorlig. Det er nogle af dem, behandlings-
stemet får kontakt med. Men for andre

... betragning af ganske lidt, men en ge-

nerel bekymring skader langt mere, end
den gæmmer. Så spejler man sig som foræl-
dre på en negativ måde, og det bidrager
ikke til et konstruktivt forældreskab. Vi
har et hukommelsestab overfor, hvordan
tidligere generationer levede. Historisk
set har danske børn langt bedre mulighed-
der for at udvikle sig, end de nogensinde
tidligere har haft. Folk burde slappe lidt
mere af og være glade for det.

At løse sig selv er i det hele taget, pga. i nogen ting,
utryk (f.eks. pga. usikre rammer i daglige-
den) eller utilstrækkelig
At frygte at blive forladt
At blive inddraget i voksenalderkonflikter
Skilsmisser, dødsfald, skole/børnehave-
skift og andre separationer
Voksens stress kan smitte

Se, når de skællige værer ansvarlige for
valg, de ikke magter
Lyt til dit barns signaler
Lær af barnens langsommelighed, bare
en gang i mellem
Kilde: 'Når børn får stress' (Bjerring Bogger,
Elmgaard Jensen, Lenchler-Hübertz,
2006)
Politiken sætter i denne uge fokus på børn
og stress.

Symptomer kan være:
Mavesmerter, forstoppelse, søvnbesvær,
infektioner, opfarethed, aggressioner og

Nyborg kan afskrække forskere fra kildne emner

...de forskere.

...k Udvalg, som består
professorer fra uni-
tvarer i et årsmøde-
at de kontroverstele
omdags og Helmut
kan skræmme andre
emner, der kan kaldes
Uden at forholde sig
holdt klimaa- og in-
arbejde skriver udval-
rund af deres omfang
ur.

...se forskere vil det da
ke at overveje, hvilke
er at kaste sig over», si-
havs Universitet og
i, Peter Harder.
...t politikkerne i stigen-
kerne i nakken'. Men
iversiteterne udgør et
skerne på den rene sti,
profiler udadtil er ble-
sker Helmut Nyborg

**Ambitiøse for-
skere, der ikke
overvejer nøje,
hvad de går i
gang med, er
godt trossede**
Peter Harder,
lektor

for nylig bad om at kunne bevare en til-
knytning til Aarhus Universitet efter sin
pension, afviste leder af Psykologisk Insti-
tut, Hans Jøppe-Jøppesen, ønsket med or-
dene: »Helmut Nyborg er ikke i overens-
stemmelse med instituttets værdigrund-
lag og det billede, som vi ønsker at vise
udadtil».

ved Syddansk Universitet og tidligere
medlem af Forskningsrådet, peger på al-
den vigtige viden, vi går glip af, hvis vi luk-
ker øjnene for kontroverstele forskning. I
midten af 1990'erne havde han og nogle
kolleger meget svært ved at trænge igen-
nem med deres budskab om, at kviksølv
er langt mere farligt end hidtil antaget. I
dag er det en accepteret viden.

»Forskningens natur er jo, at det netop
er det overraskende, der er spændende.
Men vi vil jo helst ikke høre om noget, der
vender op og ned på alt det, vi tror, vi ved.
Opdagelser, der rækker ved etablerede
sandheder, vil per definition altid støde
imod kritik», siger Philippe Grandjean.

Som eksempler på forskning, der har
trange kår i dagens Danmark, nævner
Grandjean risikoen ved nye teknologier
som genmodificerede organismer (GMO)
og mobiltelefoni.
»Mobiltelefonen er jo et godt eksempel
på en virkelig nyttig opdagelse. Men det
var først, da alle havde fået én, og politi-
kerne havde sagt ja til at stille alle de ma-

Forskere bliver funktionærtyper
Peter Harder advarer generelt om, at de
nye forhold i universitetsverdenen med
professionelle bestyrelser og flere penge
til forskning, der er politisk bestemt, kan
skabe en dårlig forskerkultur, hvis ikke
der bliver gjort noget aktivt for at forhin-
dre det.
»Hvis de nye styringsmekanismer reelt
sætter begrænsninger på, hvad nye for-
skere oplever det som muligt at undersø-
ge, risikerer vi at fremelske sådan nogle
funktionærttype-forskere, der bare gør,
hvad der bliver sagt», lyder forundrigelsen
fra Peter Harder.
Philippe Grandjean, som er professor

for nylig bad om at kunne bevare en til-
knytning til Aarhus Universitet efter sin
pension, afviste leder af Psykologisk Insti-
tut, Hans Jøppe-Jøppesen, ønsket med or-
dene: »Helmut Nyborg er ikke i overens-
stemmelse med instituttets værdigrund-
lag og det billede, som vi ønsker at vise
udadtil».

»Forskningens natur er jo, at det netop
er det overraskende, der er spændende.
Men vi vil jo helst ikke høre om noget, der
vender op og ned på alt det, vi tror, vi ved.
Opdagelser, der rækker ved etablerede
sandheder, vil per definition altid støde
imod kritik», siger Philippe Grandjean.

Som eksempler på forskning, der har
trange kår i dagens Danmark, nævner
Grandjean risikoen ved nye teknologier
som genmodificerede organismer (GMO)
og mobiltelefoni.
»Mobiltelefonen er jo et godt eksempel
på en virkelig nyttig opdagelse. Men det
var først, da alle havde fået én, og politi-
kerne havde sagt ja til at stille alle de ma-

**Ons-
dag
blev**
professor Helmut
Nyborgs stærkt
kritiserede forsk-
ning om mænds og
kvinders intelli-
gens frikendt af
Udvalget Vedrøren-
de Videnskabelig
Uredelighed.

»Vi er ikke i Gulag, men der er et pres på
forskerne, man skal forholde sig til», sup-
plerer Peter Harder. Han mener, at angst
for at sætte på nye ideer i forskningen kan
få betydelige konsekvenser.
»Hvis vi bevæger os mod mere selveen-
sur i forskningen, er det 100 procent sik-
kert, at Danmark om 25 år vil være langt
bagud på videnskabsfronten, som jo er
den, vi skal leve af fremover», siger Har-
der.
»Hvis man altid søger der, hvor alle an-
dre har sat en projektor op, finder man jo
aldrig noget nyt eller overraskende.
kristine.korsgaard@pol.dk